

הודו: אבק האדם של אינדיה

הומאנית כלפי שוכני המידרות. רבים חוששים ממעין ג'וסייד — פיתרון סופי לבעיות העוני בנוסח המוכר את הטיפול של ממשלת ברזיל באינדיאנים.

השמצות „הנרי היקר“

ספר הזיכרונות של שרה-חוקי האמריקאי לשעבר, הנרי קיסינג'ר, יכניס לשופך הדמים האלגנטי והמתוחכם מאות מיליונים של דולרים. בהליווד מדברים עתה ברצינות

הכמות הופכת לאיכות

שבוע שעבר („העולם הזה“ 2322), נדפס בידור זה בטעות שראש ממשלת זימבאבווה, רוברט מוגאבה, חושד ביריבו, ג'ושע אנקומו, במעילה עני-קית של 90 מיליון דולר.
ובכן, נעשה כאן עוול כמותי לאנקומו. הוא גנב, ככל הנראה, תישעה מיליוני דולר בלבד. זה אולי לא משנה את העיקרו, אבל כפי שאמר קארל מרקס, הכמות הופכת לאיכות. ובמדינה כמו זימבאבווה, אפשר לעשות הרבה מאוד ב-81 מיליון דולר!

על אפשרות להסריט גירסה קולנועית של כתיב קיסינג'ר, המתפרסמים עתה כסידרה בעיתונים חשובים רבים בכל רחבי העולם.

כמעט כל המבקרים גומרים את ההלל על סיגנונו השנון של „הנרי היקר“. את בוגדנותו האופיינית מקבילים כולם כדבר מובן מאליה. איש לא חשד בקיסינג'ר בנאמנות כלשהי לרעיון או לאדם. לכן גם לא הופתעו המבקרים מביקורתו הנשכנית על מיטיבו ובעל בריתו הוותיק, הנשיא-לשעבר ריצ'רד ניקסון. „כל ההשמצות של הנרי על „דיק המזוהם“ הן נכונות.“ אומרים יודעי דבר בווינגטון, „אלא שאותם דברים עצמם אפשר לומר באותה מידה של צדק, גם על קיסינג'ר עצמו.“ „אור ירוק“ לסאדאט. פרשנים נועזים יותר מרקיעים את צביעותו של קיסינג'ר בכל הנוגע לתיאור

הנרי קיסינג'ר

האישי מאחורי מלחמת יום-הכיפורים

מילחמת יום-הכיפורים ב-1973. קיסינג'ר טורח לתאר עד כמה היה מופתע מצעדו של הנשיא אנור אליסאדאט כשפתח במלחמה, ומציג את עצמו כעושה שלום הומאני ושפוי בתוככי הג'ונגל המרחבי הור והאליים.
אלא שרוב הפרשנים המדיניים הרציניים סבורים, שקיסינג'ר ידע היטב על כוונת אליסאדאט לפתוח במלחמה, ואף נתן לו „אור ירוק“ לגשת לביצועה. הנרי הוכיח בקאמבודיה את אדישותו המוחלטת לחיי-אדם.
הוא האמין שמלחמה באוקטובר 1973 תסייע לו לשבור את הקיפאון המדיני במזרח-התיכון, ולדחוק את הסובייטים ממצרים. יש להניח שהמצרים הבטיחו לו לגרש את הסובייטים תמורת הסכמה אמריקאית לצעדי איבה „מובילים“ נגד ישראל. יש לקיסינג'ר אחריות כבדה לדם ששפך במלחמה זו, והוא הצליח להשיג בעזרתה חלק ניכר מיעדי המדיניים.

התושבים הקופו עליידי כוחות צבא ומישטרה גדולים, ללא כל הודעה מוקדמת, הועלו בכוח על 1000 אוטובוסים עירוניים שהוקצו למיבצע. הצריפונים העלובים נהרסו בדחפורים. בכמה מיקרים פעלו הדחפורים ללא פיגוי התושבים, ובניידאדם רבים

נהרגו ונפצעו. תושבים שגילו התנגדות הוכו קשות על-ידי החיילים. נשים זקנות וחולות קיבלו זריקות-מות כ„מחוחה הומינארי“, ילדים חולים רבים מתו במהלך המיבצע. לדברי ראשי האגודה לזכויות האזרח פוורו המגורשים לאיזורים שוממים, מישפחות הופרדו באורח שרירותי, מבלי שהיתה להם כל אפשרות לאתר איש את רעהו. האגודה הצליחה, אומנם, להוציא צו מבית-המישפט המעכב את הגירוש. תגובת השלטונות היתה אופיינית: הם פשוט התעלמו מפסק-הדין.

פיתרון סופי. חלק מהמגורשים חזרו לבומביי כדי ללקט את שרידי רכושם ולנסות למצוא בני-מישפחה. רבים חזרו להתגורר במידרות, בתנאים קשים עוד יותר מאשר בעבר, בתיקוה שהאגודה תצליח למנוע את גירושם מחדש.

פנייה אישית לאינדיה גאנדי הניבה תגובה צבועה אופיינית, שלא היתה מביישת אפילו את גולדה מאיר: גאנדי קוננה על גורלם המר של פקידיה, הנאלצים לבצע פעולות כליכך, „לא נעימות“ לטובת הכלל.

שוכני המידרות הצביעו, ברובם הגדול, עבור איני דירה. חלקם מאורגנים עתה בקבוצות להגנה, אחרי שי גורשו מצריפוניהם בפעם הרביעית תוך שנה. בניגוד לצו בית-המישפט העליון, עורכי-דין רבים התגייסו להגנת המגורשים-בכוח ללא כל תמורה כספית. כמעט כולם פסימיים, אינם מאמינים ביכולתם להתגבר על השחיתות במינהל של אינדיה. באגודה לזכויות האזרח סבורים שגם עמדתו האמיצה של בית-המישפט העליון תשתנה בשנה הבאה. אינדיה כבר הודיעה על שורה של מיינויים פוליטיים בבית-המישפט העליון, תחת השופטים הוותיקים, האמונים על מסורת מישפטית בריטית, שיאלצו לפרוש.

רוב השופטים החדשים הם „תורכים צעירים“, מעין רפיסטיים שטופחו עליידי סאגיי גאנדי. השילוב בינדיהם ובין הפקידים מבטיח את הגברת המדיניות האנטי-

מאז עצמאות הודו, ב-1947, שולטת במדינה זו, בהפיסקה קצרה ואומללה אחת, מיפלגת הקוראת לעצמה סרי צילדמוקרטיה. המנהיגה, אינדיה גאנדי, הוכיחה כבר עשרות פעמים את ריקנותו המחולטת של מושג זה. דבקותה בדמוקרטיה התבטאה בהנהגת מישטרי-חירום באמצעות חוקים ותקנות. שירשה מבריטניה הקולוניאליסטית.

אינדיה הושיבה בכלא את טובי העיתונאים ואנשי-הרוח בהודו, שתקפו את מדיניות הפנים שלה, ובעיקר את השחיתות והנפוטיזם שאפיינו את מישטרה. היא מנהלת מדיניות חוץ פרו-סובייטית, כדי לקדם את פני הסכנה הסינית והפקיסתאנית, אבל מוסיפה לרדוף את הקומוניסטים בארצה.

מוסקוה אינה מוחה, כמובן. לא רק שכמה מידידיה הטובים של ברית-המועצות הם אנטי-קומוניסטים, אלא שבאורח מסורתי היא פועלת בהתאם לשיקולי עוצמה של מעצמת-על. עדיף מישטר אנטי-קומוניסטי המקיים קשרים טובים עם הסובייטים, מאשר מישטר סוציאליסטי הפועל לפי האינטרסים של עמו, שאינם עולים תמיד בקנה מידה אחד עם ההשקפה הגלובלית של מוסקוה. הנשיא הקודם של ארצות-הברית, ג'ימי קארטר, ניסה לשפר את היחסים עם הודו, ונטה אפילו לשיתוף פעולה גרעיני עם המדינה הענקית (670 מיליון בני-אדם!) עליית רונלד רגן לשלטון השכיחה את מהלכיו של קארטר. **שוכני המידרות.** אחרי 30 שנות שילטון „סרי צילדמוקרטי“ עדיין חיים מיליוני הודים ברחובות, ללא דיור או סאניטציה מינימלית. תוחלת החיים של שוכני המידרות היא פחות מ-42 שנים. לרובם אין לאן

אינדיה גאנדי אקציות בנוסח הנאצי

לחזור. יותר ממחציתם נולדו על המידרות, ואלהם מצטרפים, מדי יום, אלפי פליטים מהרעב והאבטלה השוררים באזורים הכפריים.

התיכונן העירוני בהודו מופקר בידי עסקני מיפלגת הקונגרס של אינדיה. הסיקול העיקרי של רובם הוא השוחד שהם מקבלים מקבלנים וטרסורי קרקע. בתנאים אלה אין כל סיכוי לפתור אי-פעם את בעיית שוכני המידרות. היחס כלפיהם הוא קשוח ואכזרי, והמשאבים לשיקומם הם אפסיים.

בבומביי לבדה חיים על המידרות שלושה וחצי מיליון בני-אדם! דו"ח של אירגון הבריאות הבינלאומי קובע שהציבור הענקי הזה הוא מקור להפצת מחלות מדבקות, מהסוג שכבר נעלם ברוב ארצות-התרבות. האגודה לזכויות האזרח בבומביי פנתה לאחורונה לי בית-המישפט העליון בבקשה למנוע גירושם שרירותיים של שוכני המידרות. האגודה ציינה שהמדינה חייבת, לפי החוקה ההודית, לראות בהם אזרחים לכל דבר, ולדאוג להם לשיכון ליד מקום עבודתם. השופט העליון בבומביי הוציא צו האוסר על גירושם נוספים. „אנו נוטים לראות בשוכני המידרות אלמנט אנטי-סוציאלי“, כתב השופט בפסק הדין, „ושוכחים את הסיבות שהביאו אותם להגר לבומביי ולחיות בתנאים תת-אנושיים. אין להעלות על הדעת שעיר כמו בומביי נועדה רק למגורי מיליונרים, שכספם הוא בדרך-כלל שחור.“

זריקות מוות. לשופט המכובד הייתה סיבה טובה לדאגה. בקיץ שעבר, בתקופת גישמי המונסון הכבדים בהודו, גורשו מבומביי, ללא כל סידורי מגורים חליפיים, 10 אלפים בני-אדם. הגירוש בוצע עליידי ראש השרים של מדינת מהרשטרא, ריי אטולאי, ב-רחסותו של סאגיי גאנדי המנוח, בנה הסופר-מושחת של אינדיה. האמצי עם בהם נקט אטולאי מזכירים את האקציות הנאציות כלפי היהודים.

הפרצוף האמיתי של תאודוראקיס
כולנו חסרים עדיין כי משיגים תאודוראקיס, המלחין היחיד...
כדאי שכל שוחרי התרבות, המתקדמת בארצנו יתנו את דעתם על המהפכה ביון הסוציאליסטית: התפתחות אנטישמית במהלך משחק טכני ת"א. נכסים אנטי-ישראליים ואנטי-שמיים, הכינה פלגה נאצית — ועוד פרטים שמאליים. המתקדמת נכונה.
חיים צהרית

(„דיעות אחרונות“ 4.3.82)
תאודוראקיס והמתנחל הצדיק
מיכתב זה משבי-שומרון, שהתפרסם השבוע בדיעות אחרונות, מעיד על ישראל 1982 כמאה עדים:
רום אפריקה, גוואטמלה — כן;
מיקוס תאודוראקיס — לא.
הכותב, היושב על אדמה פלסטינית, חש עצמו, מן הסתם, כצדיק ועד למה.